

## POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z odwołania J. G.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.  
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 marca 2017 r.,  
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 1 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację ubezpieczonego J. G. od wyroku Sądu Okręgowego w N. z dnia 20 listopada 2014 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. z 30 października 2013 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Odwołujący się zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, przez błędną wykładnię art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1242) w związku z art. 17 ust. 1 tej ustawy oraz art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748), polegającą na przyjęciu, że

niezdolność do pracy musi być uwarunkowana istnieniem związku przyczynowo-skutkowego wyłącznie z wypadkiem przy pracy, podczas gdy Sąd badając ów związek winien brać pod uwagę, oprócz samego wypadku przy pracy i jego związku przyczynowo-skutkowego z niezdolnością do pracy, również inne schorzenia i choroby występujące u skarżącego w chwili wypadku i w późniejszym czasie pogłębiające się, a równocześnie skutkujące niezdolnością do pracy. Skarżący podniósł też zarzut naruszenia przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: 1/ art. 233 § 1 k.p.c., przez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i błąd w ustaleniach faktycznych mających wpływ na wyrokowanie, polegający na błędnym uznaniu, że skarżący jest zdolny do pracy i co za tym idzie - również rokuje odzyskanie zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, a w konsekwencji przyjęciu, że skarżący nie jest niezdolny do pracy, mimo niewzięcia pod uwagę całokształtu jego stanu zdrowia, a jedynie cząstkowe badanie wpływu samego wypadku na zdolność do pracy; 2/ art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c., przez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, brak wnikliwego zgromadzenia materiału dowodowego, w szczególności nieprzeprowadzenie dowodu z opinii łącznej biegłych, tj. chirurga urazowo-ortopedycznego, otolaryngologa oraz biegłego do spraw chorób wewnętrznych na okoliczność ustalenia niezdolności skarżącego do pracy oraz ustalenia związku przyczynowo-skutkowego występujących u skarżącego schorzeń i wypadku przy pracy z ewentualną niezdolnością do pracy, co w sposób znaczący wpłynęło na wynik postępowania, bowiem brak tejże opinii łącznej zdaje się być kluczowy dla rozstrzygnięcia, czy inne schorzenia i choroby występujące u skarżącego miały łącznie z wypadkiem przy pracy wpływ na niezdolność do pracy; 3/ art. 378 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie sprawy przez Sąd drugiej instancji w granicach apelacji, tj. nieuwzględnienie i nierozpatrzenie zarzutu apelacyjnego dotyczącego naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Odwołujący się wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. W uzasadnieniu wniosku odwołujący się wskazał, że istotne zagadnienia prawne związane jest ze stosowaniem art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 17 tej ustawy w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w oparciu o przepis art. 278 k.p.c. (dotyczący postępowania dowodowego w sprawie przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy w postaci opinii biegłych) i sprowadza się do rozstrzygnięcia: czy wymagany dowód z opinii biegłego nie powinien być przeprowadzony w formie łącznej opinii kilku biegłych z poszczególnych dziedzin medycyny w celu wszechstronnego ustalenia stanu zdrowia, a to zważywszy zarówno na bieżące schorzenia ubezpieczonego, jak i ustalenia naruszenia sprawności organizmu wynikającego z wypadku przy pracy na okoliczność tego, iż zarówno istniejące już schorzenia mogły mieć wpływ na wypadek, jak i wypadek mógł mieć wpływ na nasilenie bieżących schorzeń, które to łącznie stanowić mogą przesłankę do orzeczenia niezdolności do pracy w myśl art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i przyznania renty z tytułu wypadku przy pracy zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tj. związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy samoistnymi schorzeniami i wypadkiem przy pracy z niezdolnością do pracy). W ocenie odwołującego się, w sprawie istnieje również potrzeba wykładni art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w związku z art. 17 tej ustawy, który wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. Wskazał, że istotna jest kwestia istnienia związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy samoistnymi schorzeniami występującymi uprzednio u ubezpieczonego i wypadkiem przy pracy a niezdolnością do pracy oraz kwestia zasadności badania przez Sąd całościowo rozstroju organizmu, który wiąże się i może mieć wpływ na skutki wypadku przy pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania tej przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu

kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Co się tyczy tej przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój

jurysprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż skarżący nie wykazał istnienia żadnej ze wskazanych przesłanek przedsądu.

Konstruowane przez autora skargi istotne zagadnienie prawne oraz sugerowana potrzeba wykładni przepisów prawa materialnego i procesowego sprowadzają się do pytania o potrzebę kompleksowego badania w sprawie o rentę wypadkową stanu zdrowia ubezpieczonego i ustalania wpływu wszystkich schorzeń, na które cierpi wnioskodawca (tak wypadkowych, jak i samoistnych) na jego zdolność do pracy. Wyjaśnienie podnoszonych przez skarżącego wątpliwości nie wykracza jednak poza zwykłą wykładnię przepisów. Uszło uwadze skarżącego, że renta z tytułu niezdolności do pracy z tzw. ogólnego stanu zdrowia i renta z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy to różne świadczenia, uregulowane w odrębnych aktach z zakresu poszczególnych rodzajów ubezpieczeń społecznych (emerytalno – rentowego i wypadkowego) i przysługujące w razie ziszczenia się odmiennych układów warunkujących nabycie prawa do tych świadczeń. W przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy przepis art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 887) statuuje jako kryterium nabycia prawa do świadczenia – obok samej niezdolności do pracy wywołanej różnymi schorzeniami – także warunek stażu składkowego i nieskładkowego oraz datę powstania owej niezdolności. Natomiast w odniesieniu do renty wypadkowej przesłanki stażu ubezpieczeniowego i daty powstania niezdolności do pracy zostały wyłączone z mocy art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1242; dalej jako ustawa wypadkowa), ale z kolei przepis art. 6 ust. 1 pkt 6 tego aktu ustanawia jedną lecz konieczną przesłankę przyznania spornego świadczenia, jaką jest niezdolność do pracy powstała wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Nie można zatem nabyć prawa do renty wypadkowej z tytułu niezdolności do pracy wywołanej schorzeniami innymi niż wypadkowe lub zawodowe. Podnoszone w skardze

kasacyjnej wątpliwości na tle wykładni art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy wypadkowej znalazły wyjaśnienie na gruncie orzecznictwa Sądu Najwyższego, który między innymi w wyroku z dnia 9 grudnia 2008 r., I UK 147/08 (OSNP 2010 nr 11-12, poz. 145) stwierdził, że niezdolność do pracy wskutek choroby zawodowej w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (poprzednio art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) zachodzi wówczas, gdy choroba zawodowa jest istotną przyczyną częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014 r., II UK 418/13, niepublikowane).

Tymczasem zgodnie z dokonanymi w niniejszej sprawie ustaleniami faktycznymi, wypadek przy pracy, któremu uległ ubezpieczony, nie jest obecnie przyczyną jego częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy, co czyni bezzasadnymi roszczenia o przyznanie tego świadczenia. Przedmiotem sporu nie była natomiast renta z ogólnego stanu zdrowia, gdyż o ustalenie takiej renty skarżący nie wnosił. Uzyskanie któregośkolwiek z wymienionych świadczeń rentowych wymaga zaś stosownego wniosku.

Należy zauważyć, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot żądania (sporu) jest określony treścią decyzji i to treść decyzji wyznacza granice kognicji sądów rozpoznających odwołanie od niej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2009 r., I UK 189/2009, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 187; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2000 r., II UKN 685/99, OSNAPiUS 2002 nr 5, poz. 121; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601). W przedmiotowej sprawie z osnowy zaskarżonej odwołaniem J. G. decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że odmówiono wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy na dalszy okres, tj. od dnia 1 października 2013 r. Wniosek o przyznanie świadczenia złożono na formularzu dotyczącym ponownego ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a świadczeniem dotychczas pobieranym przez ubezpieczonego była właśnie renta z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, którą wnioskodawca otrzymywał do 30 września 2013 r. Przedmiotowa sprawa toczyła

się zatem o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a nie o rentę z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Treść zaskarżonej decyzji odmawiającej prawa do dochodzonego świadczenia wyznaczała zakres rozpoznania i rozstrzygania Sądów orzekających w sprawie, wyłączając kompetencję tychże Sądów do orzekania o świadczeniu nieobjętym decyzją organu rentowego.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanych przesłanek przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.